

๙. เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม บุคคลมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน หรือจัดตั้งพรรคการเมือง และชุมนุมโดยสงบปราศจากอาวุธ การจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมจะกระทำไม่ได้เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะกรณีการชุมนุมสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้บริการสาธารณะหรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

๑๐. สิทธิชุมชน บุคคลที่รวมกันเป็นชุมชนมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ ตลอดจนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐในการจัดการบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ชุมชนยังได้รับการคุ้มครองสิทธิในการฟ้องหน่วยงานราชการ รัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลเพื่อให้ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญได้อีกด้วย

๑๑. สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ บุคคล หรือ พรรคการเมืองจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการที่ไม่เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญไม่ได้ แต่บุคคลมีสิทธิในการต่อต้านโดยสันติวิธีได้ บุคคลไม่ได้อยู่ในสังคมแต่เพียงลำพัง ดังนั้นสิทธิและเสรีภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่บุคคลพึงนำไปปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดีและตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จัดทำโดย กลุ่มงานสารนิเทศ

สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๔-๑๒๐๐, Call Center ๑๗๔๓, <http://www.parliament.go.th>

สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

การอยู่รวมกันในสังคมไทยนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งได้บัญญัติไว้ในหมวด ๓ เรื่องสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การทรมาน ทารุณกรรมหรือการลงโทษด้วยวิธีการที่โหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม การจับและคุมขัง หรือการค้นตัวจะกระทำไม่ได้เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติไว้ หากมีการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพดังกล่าว “ผู้เสียหาย” ย่อมมีสิทธิร้องต่อศาลเพื่อให้สั่งระงับ เพิกถอน การกระทำเหล่านั้นและกำหนดวิธีการตามที่ศาลเห็นสมควร ในการที่จะเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วยก็ได้

๒. สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดไม่ได้ บุคคลย่อมมีสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว ทัวถึง และเป็นธรรม และมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมจากรัฐ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๓. สิทธิในทรัพย์สิน บุคคลย่อมได้รับสิทธิคุ้มครองในทรัพย์สิน การสืบทอดมรดก ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ส่วนกรณีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำได้ เฉพาะกิจการของรัฐเท่านั้น ทั้งนี้รัฐต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรมในระยะเวลาอันควรด้วย

๔. สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ บุคคลมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และมีสิทธิได้รับหลักประกันความปลอดภัยและ สวัสดิภาพในการทำงาน รวมทั้งหลักประกันในการดำรงชีพทั้งในระหว่างการทำงานและ เมื่อพ้นภาวะการทำงาน ตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้

๕. เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน

๕.๑ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำไม่ได้เว้นแต่อาศัยอำนาจตามกฎหมาย

๕.๒ พนักงาน ลูกจ้างของราชการและของเอกชนที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับสื่อมวลชน มีเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นภายใต้ข้อจำกัดของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ต้องไม่ขัดต่อจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ และมีสิทธิ จัดตั้งองค์กรเพื่อปกป้อง สิทธิเสรีภาพและความเป็นธรรม

๕.๓ องค์การภาครัฐมีหน้าที่ในการจัดสรรคลื่นความถี่ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคมโดยต้อง คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับ ท้องถิ่น และต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนสามารถ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อมวลชนสาธารณะด้วย

๕.๔ การสั่งปิดกิจการ การห้ามนำเสนอข่าวสารอันเป็น การแทรกแซงการทำงาน หรือลดทอนเสรีภาพของสื่อมวลชน จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามกฎหมาย

๖. สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา

บุคคลมีสิทธิ

เท่าเทียมกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า

๑๒ ปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดย

ไม่เก็บค่าใช้จ่าย และมีเสรีภาพในทางวิชาการ

การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และ

เผยแพร่งานวิจัย ตามหลักวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของ พลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และสำหรับการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพ เอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ต้องได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐด้วย

๗. สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ

บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการ รับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับ การรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยภาครัฐต้องส่งเสริม ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะทำได้ในการป้องกันและ ขจัดโรคติดต่ออันตรายโดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อเหตุการณ์ และสำหรับเด็ก เยาวชน ซึ่งไม่มีผู้ดูแล บุคคลที่มีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพบุคคล ที่พิการหรือทุพพลภาพ และบุคคลในครอบครัวที่ถูกกระทำความรุนแรงและไม่เป็นธรรม มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือและได้รับความคุ้มครองโดยรัฐ

๘. สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

บุคคลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูล ข่าวสาร คำชี้แจง

และเหตุผลจากหน่วยราชการ สามารถแสดง

ความคิดเห็นและเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการ

พิจารณาของเจ้าหน้าที่รัฐในเรื่องที่มีผลกระทบต่อ

สิทธิและเสรีภาพของตนหรือชุมชนท้องถิ่น มีสิทธิ

ในการรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค ตลอดจนสามารถร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการแก้ไข เยียวยาความเสียหายและเสนอเรื่องราวร้องทุกข์หรือฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่กระทำหรือ ละเว้นการกระทำหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายได้อีกด้วย

